

REXURDIMENTO

2.ª ÉPOCA

ORGÃO DA
I. N. G.

1928

O PROBLEMA DA GRANDE VILA

ANDASE debatindo iste asunto ante nós. Hai quen siente en Galiza a necesidade, d'unha gran vila. Dend'as suxestións do Antón Vilar Ponte nos seus lumiosos artigos, até as arquitecturas d'ensono que proieita o xenial Antón Palacios, coma no desacougado arelar da opinión viguesa e os pulos de capitalidade que siente a Cruña, o degaro da gran vila é cousa que s'apalpa na Galiza d'oxe.

Fai pouco tratava d'isto Eusebio Montes en EL SOL. Non é iste escritor partidario da grande vila; eu non-o son tampouco. As nosas razós son endeben as mesmas. O Montes, fixándose nas arelas de creación qu'oxe siente a Galiza coscente—ansia criadora que é a meirande e decisiva xustificación das arelas nazionalistas—pensa, e pensa ben, que máis propicias ao desenrollo d'unha civilización e d'unha cultura, son moitas pequenas vilas, que non unha soila vila grande; pon os exemplos da Grecia antiga, da Italia da Renacencia, da Alemaña da boa época. Tomade nota, logo, os de Betanzos, d'unha ideia qu'oferce á vosa vila un posto na creación da nova cultura enxebre...

Mais a miña ideia vai en certo modo, máis alá. Eu escribo ateigado do sentimento raiz da miña Raza, o sentimennto da Natureza, o amor apaixoadoo da Terra natal. Eu sei qu'hai n-iste sentimento a fonda concencia d'unha gran verdade eterna y-esquecida; que esta Terra que pisamos é «o HUMUS do que HOME foi formado, a primeira sustancia da concencia»; a Terra é a placenta onde estamos sendo formados, dia por dia, en corpo y-alma, é a que nos dá mantenza pro corpo e imaxes pra y-alma.

O esquecemento d'esta verdade, o arreda-

mento da Natureza, a crescente artificialización da vida, é o pecado e mais o castigo do home oucidental. Todas-as convulsións étnicas e sociaes, o non acougaren os espíritos, os sinos todos do noso tempo, indicando o afundirse d'unha civilización que quixo ser de superhomes e ficou sendo de formigas, son a vinganza das leis biolóxicas conculcadas polos excesos d'esa civilización artificial que por tanto tempo nos ten arredados da Natureza. Todas-as nosas tristuras veñen determinados perdidio o sentido da Terra.

Non iremos agora nós, os pobos céltigos, ao rexurdirmos pra criarmos a nosa civilización inédita, cair no renuncio d'imitarmos a conduta suicida dos pobos mediterráneos e centro-europeos. Séxa mais ben o noso Evanxeo o da reintegración do home na Terra, de vital comunión coa Natureza. Salvemos o mundo d'iste xeito. Fagamos unha cultura asegurada o Sentido da Terra.

Galiza é unha gran comunitade agraria. Eis a nosa forma social enxebre. Levemos esta forma social á sua maior grandeza. A clás labrega pode e debe, según isto poseer e dominar Galiza, e será dona d'ela sempre que siga sendo labrega. En lugar de coller os síntomas da decadencia vilega—que tamén chegan a nós, importados polo comercio mundial—deben impor á vila o seu rusticismo esencial... E compre que nonos asustemos d'esta verba. Non esquezamos, xa que temo-lo o vicio dos exemplos clásicos, qu'o rusticismo fixo a forza da Roma repubricana.

As grandes vilas... Seipamos faguelas grandes cousas en pequeno...

VICENTE RISCO.

XANEIRO

I

Moitos parvos coidan que os liberaes que agora rubiron o poder han sere os taumaturgos que esaquicen os cacicatos da Galiza.

Proxentr'os liberaes non mandan o García Prieto e o Gasset que son asoballadores da vontade cidadana on moitos dos nosos pobos e aldeias? ;A tragedia do Marón non ten relación c'o garcipretismo e a de Nebra c'o gasetismo? Vittorro, liberal e millor quo Bugalhal, conservador? ;Somontes unha Galiza nazionalista, de costas a Madrid, daranos a libertade!

do labrega. En lugar de coller os síntomas da decadencia vilega—que tamén chegan a nós, importados polo comercio mundial—deben impor á vila o seu rusticismo esencial... E compre que nonos asustemos d'esta verba. Non esquezamos, xa que temo-lo o vicio dos exemplos clásicos, qu'o rusticismo fixo a forza da Roma repubricana.

As grandes vilas... Seipamos faguelas grandes cousas en pequeno...

GABANZAS DO ENXEBRE

A ZOCA

Xa tense feito a loubanza d'alparagata e mais das botinas. Ainda se non fixo a loubanza da zoca, da nosa zoca: da zoca celta.

A alparagata foi grega, foi ateniense. A alparagata foi y-é mediterrán. E, e foi, o calzado dos pobos de ceo craro, dos pobos de camiños poirentos, dos pobos de Sol. Ainda foi, tamén, na Grecia, calzado das hetairas: as fermosas mulleres mercadeiras d'amores.

Os botinas son-o calzado burgués dos tempos d'aga. Son o calzado nacido do industrialismo e das manufacturas. Son o calzado fillo do maquinismo e da uniformidade cosmopolita. O calzado dos pobos de Sol e dos pobos de brétema: unha tendenza uniformadora do mundo do século XIX, engaiolado pol-o parvismo dos conceutios hocos y-astrautos.

A zoca é o calzado celta. O calzado dos pobos superoucentaes. O calzado dos pobos húmedos, e polo tanto das paisaxes verdecentes. Calzado dos galego e mais dos bretóns. O calzado dos días de traballo e dos días de festa e romaxe.

A y-auga dos ceos é a nai das nosas zocas e das zocas dos bretóns armoricanos. A y-auga dos ceos qu'é, ao mesmo tempo, nai da nosa paisaxe: a dos neboeiros e dos fecundos orballos.

Na comarca do Ferrol non hay muller que non leve zocas. Poderán vestirse mais ou menos ao xeito moderno. As veces levan o peinado das vilas, as blusas das rapazas da cibade. Mais as zocas non-as deixan. ¡Y-é unha ledicia ollalas todas vestindo ao «señorito», mais amostrando a su aboenza labrega e celta co-as zocas nos pés! ¡As zocas ingravidas, tan mornas e tan agarimosas pra os pés danzales das nosas rapazas!

A CHUVIA

Y-é unha conformidade coa paisaxe nosa o uso das zocas. E, mais qu'unha conformidade, unha comunión, unha consubstanciación.

Entr'os señoritos das vilas, dos que gastan las botinas cosmopolitas, hainos qu'arrenegan da chuvia, da nosa meiga chuvia: tan acaída coa nosa paisaxe. Entr'os homes vagamundos de terras castelás, que veñen dé alparagatas pol-a nosa Terra, sonan as maldiciós contrá nosa benditiña chuvia. Mais entr'os celtas gallegos do campo, a chuvia é unha fada agarimosa e doce; entr'os celtas gallegos que gastan zocas a chuvia e unha verdadeira bendición de Deus.

Non coidan, com'os señoritos das vilas ou os estranxeiros das terras irtas, qu'a chuvia sexual monótona. ¡Saben qu'ela é ben musical e que canta nas follas dos castiñeiro, e que brúa nas ponlas dos pinos, e que fai choutal-os regatos, e qu'é a nai dos cadoiros fecundantes e das fervenzas cantareiras! E saben mais: qu'ela é a nai da nosa alma saudosa, tan acaída có babuxar dos ceos y-o orballar dás nubens.

¡Albas zocas do branco bideiro, á lixugárense nas lamugueiras dos camiños! A voso albura é unha ofrenda á Terra-Nai, da que saídes sempre brancas: ainda lixugadas nas lamugueiras dos camiños.

JAIME QUINTANILLA.

Milleiros de persoas atestiguan que non hai coma o

TÓPICO KIRSEM

pra curar radicalmente as durezas e callos dos pés.

Pi'lao nas farmacias.

Pol-o ben dê vostede, non admite outro calicida que non sexa o auténtico

TÓPICO KIRSEM

MADRÍ XUSGADO POR UN GALEGO CULTO, QUE VIVE E TRABALLA EN PARÍS.

MNDURABLEMENTE que Madri posée varias persoalidades diferentes formando ese deus político social horrible que apadriña a nosa vergoñosa rutina, protexe o noso atraso e fomenta a nosa miseria moral e material.

Madri ten, coma todal-as capitales d'Estado, a sua poboación que traballa, a qua se adevirte, a que vive no vicio e a que desgoberna ó resto da Hespaña, coma en Buenos Aires, onde é imposibrel atopar arxentinos despox de arredar os tendeiros italianos, os mercadeiros hespañoies, os banqueiros franceses, etc., en Madri non quedan moitos madrileños si arredamcs o elemento provinciano que todo o acapara, dende a tenda do carboeiro do barrio baixo, hasta a presidencia do Concello de ministros. Eu Madri, coma en Constantinopla, o elemento indíxina áchase particularmente encarregado do servizo da decadenza, e o resto, a casi totalidade da poboacion, composta de todal-as castas e razas, adícase a vivire mais ou menos honradamente e a traballare. E meto entre o elemento indíxena a todol-os fillos de provincianos e os provincianos vergonzantes. O provinciano trocado en madrileño resulta case que sempre un tipo pouco interesante e o pior nemigo das provincias.

Madri ten a particularidade de que quixo imitar a París políticamente, e coma o medio e moi diferente, resultou unha caricatura ruiña. París ten recibido dos departamentos, nos derradeiros cincuenta anos, o millor que naqueles eisistía en elementos sociaes.

Madri, fora d'unhos cantos miles de barrendeiro, cafeteiros, ultramariños e outros elementos traballadores e honrados en xeral, non recibiu nos derradeiros cincuenta anos mais que literatos e artistas, e encol de todo empregados e politicos. En cantos países adiantados do estranxeiro que conezo, o funcionario e o político son elementos compretamente diferentes. En Madri e Costantinopla, todo militar, de sargento pra riba, é político por dreito propio, e todo ciudadán dono d'un título calquera, pro perfeutamente incapaz de faguer cousa útil, pertenece tamén de dreito, senón de feito, ó corpo político autivo ou da reserva. En Madri, coma todos sabemos, acontece o mesmo.

Teño vivido en Madri nos derradeiros do califato político de Romeiro Robredo, cando a boa capital do Estado hespañoel achábase baixo a protección e o Goberno efectivo dos seus húsares, e asegúrovos que por cada home traballador que enviaba a provincia, remitia des folgazás polo menos e media ducia de *vicos*. Todas istas xentes, naturalmente, arrenegaban do seu orixe provinciana á volta d'un ano e trocábansen en madrileños de puro sangue. O mais curioso d'estes tipos era o galego, trasformado en toureiro, chulo e matón; asegúrovos que antre a escoria da sociedade e do baixo rameirismo de París, non ollei en ningures nada tan repulsivo e odioso.

Si toda esta semilla xermolou e dou froito, e as leis da herensia en materia de trasmisión de caraúteres non son un mito, a nosa Meca do centralismo percisa de mais d'un purgante heróico pra por a sua sociedade en xeito aceitabre.

Poriso eu non admito o argumento que pra xustifical-o mal governo do Estado empregan moitos: de que os provincianos son quienes fan a mala política. Pois o único certo é que Madri resulta un tobo de canto ruiño hai na Hespaña, e polo mesmo, as provincias teñen o dreito e o deber de se defenderen de tan cativa situación por todol-os meios. E non é só no terreiro da política onde a infuencia de Madri fai-se funesta: no dos negocios, no dos intereses materiaes, en xeneral, non' o é menos.

A Madri debémoslle os monopolios e o acaparamento do zucré, do tabaco, do trigo e das farinhas; debémoslle todal-as trabas que se oponen ó progreso material. Sin os elementos de Madri, a industria do zucré sería libre, e o zucré custaría a mitade; sin os intereses de media ducia de madrileños, o tabaco colleitariáse na Hespaña; a Madri debémoslle que os hespañoies paguen todol-os anos centenares de millóns de pesetas que non terían que pagare, pra poderen comer pan, e que non poidan perfuncionáirense e imprantárense, por mor do mesmo, meitas industrias capaces de sostener a poboación equivalente a duas provincias.

B. CALDERÓN.

DIAMANTES AMERICANOS
REAL, 24.—A CRUÑA
A casa máis importante de **ÓPTICA** da Galiza
ENVÍOS CERTIFICADOS A PROVINCIAS

CATÁLOGOS GRATIS A QUEN OS SOLICITE.

DAS SUPERSTICIOS

O POBO, ADIANTANDOSE A CENCIA

HINDA que todos entendémonos cando falamos de «superstición», refírndonos a determinadas crencias encol de feitos tidos por irreás, é natural o nos perguntare si as crencias supersticiosas de que se anda a culpar ó vulgo, e que comparten d'abondo espíritos cultivados, non responden verdadeiramente a aquela categoría de realidás que en estudo na miña de rraideira obra «Physis y Psyquis». Un asunto cheio d'intrés tería de selo, sin dúbida, estudar os puntos de contauto antr'os fundamentos esternos e internos das crencias supersticiosas e os fenómenos revelados polos estudos metapsíquicos, pois parece que tamén eiquí o mesmo que n'outros ordes da aitividade humana, a ollada ouservadora e os sentimentos do pobo adiantáronse o estudo e os descubrimientos dos homes de cencia.

R. NÓVOA SANTOS.

DOS NÓSOS

VICENTE RISCO. Conselleiro Supremo da I.N. G.

NA BRÉTEMA

Por GONZALO LÓPEZ ABENTE

Cando Apolo destrenza a cabeleira
no curuto d'un facho outivo e mouro
e a mañán desparrama o seu tesouro
de alcendidos fulgores na pradeira,
cando a caterva paxaril peneira
cantigas de cristal, de prata e d'ouro
e pol-o chan un agarimo louro
corre nas áas da brisa pasaxeira,
sinto as fondas arelas d'un eterno
ben que rebule do meu ser no interno:
Perde-la forma e a unidá que encerra
o meu corpo mortal e, libertado,
antre o ensoño, vivir arrandeado
na brétema sotil da miña terra.

LIBRERIA GALEGA

NÓS.—Boletín mensual ilustrado da cultura galega, órgao da Sociedade «Nós»
Direitor, VICENTE RISCO, (Praza do Ferro, 6, ORENSE).
Pódese pór, pra o noso orgullo, en comparanza c'os millores revistas europeias.
(Suscripción anual, 6 pesetas)

CÉLTIGA.—Novela semanal ilustrada: unha das millor persentadas da Peninsua.
Direitor, XAIME QUINTANILLA. (Praza de Dolores, FERROL.)
Números publicados: **Saudade.**—**Os catro cisnes brancos**—**Almas mortas.**—**O novo Xuez.**—**Axúdate e O Manciñeiro.**—**A Costureira.**—**Un ollo de vidro.**—**A y-alma de Mingos.**—**Terra e Raza.**
(Suscripción anual, 4 pesetas. Número solto, 30 céntimos.)

VOLUMES APARTE DA «EDITORIAL CÉLTIGA»

«**Além**» comedia de Xaime Quintanilla. «**Mal de Meitos e Trato a cegas**», parrafeos teatraes de Charlón e Hermida. «**Doutrina Nazonalista**», de Ramón Villar Ponte.
No prelo: «**Hestoria de Merlin**», de Vicente Risco, e outras.

POESÍA.—**Vento Mareiro**, de Ramón Cabanillas.
Abrente.—de Victoriano Taibo.
D'o Ermo, de Noriega Varela.
Alento da Raza, de López Abente.

¿QUÉRE FACER ECONOMÍAS?

MERQUE NA CASA

ABARRATEGUI - BONOME

Pañería, Lanería, Pañolería, Paquete-
ría, Camisería, Lencería e demás
tecidos.

Sánchez Bregua, 3 (Soportás d'a Praza)

ZAPATERIA DO CANTÓN

A que más surtido ten.
A que más barato vende.
Compre vostede ali.

H. COMERCIO

Ramón G. Pernas

(SUCESOR DE JOHAN LOPES)

Praza d'Arines.—BETANZOS

É a millor, más cétrica i-económica da cidade.
Visítene os señores viaxeiros e convenceránse

Si queredes mercar barato visitade o novo
establecimento de

PANOS, TECIDOS E NOVEDADES R. MONTES

Quatravesa, 2, esquina ós Prateiros, — BETANZOS
PRECIOS FIXOS

CONFITERÍA

Constantino Rábade

SOPORTÁS DO CAMPO

Dulces finos. Fanse toda crás d'encárregos.

H. LA CORUÑESA ESMERO I-ECONOMÍA Valdoncel, 18, BETANZOS

Dr. López Pardo

Especialista nas doenzas da pel, sifiliticas
e venéreas.

Consulta de 11 a 1 e de 4 a 6.

Castelar, 10

LUGO

CANÇA NOVA

Álvaro Gómez, ao Artista ítemos.

Na cerdeira do meu horto
os passaros a cantar.
A ledicia da alborada
somentes fai-me chorar.

Na cerdeira do meu horto
roxa de tal pedraria
asuvía o passarinho...
e eu sinto melancónia.

Puxen-me a pensar en tí
baijo a cerdeira a frorida.
O ar desfolhaba as frores
n'uma fonte entristecida.

Tenho uma barca ligeira,
tenho un caminho no mar;
Se me dís que me non queres,
un dia non hei voltar.

Fose eu uma fror singela,
margarida antr'a herba mol:
fose eu, ante'o verde prado
uma pingota de sol.

Eu quixer ser, minha mae,
como aquel piño lanzal,
acochar na minha alma
todal-as rulas do val

Eu quixer ser passarinho
que voa ao Sol, minha mae,
eu quixer ser como aquela
barca branca se vae.

Por-me na cova uma fror
e uma pedra que diga:
"pobre captivo d'Amor."

Eva Correa Calderón.

Se eu miro-te namorado
ti és a rainha altiva.
Se fago que te non vexo,
míras-me tan pensativa...

O rodicio do muinho
canta sepre a sua cançon.
Cal rodicio cantareiro
o meu pobre corazón.

A auga vae caladinha
baijo os olmos da ribeira.
Eu recordo, minha xoa,
cando estaba a tua veira.

No ceo da noite, brillan
centos de estrelas e a lúa.
Eu, miña noiva longana,
vou lembrando a imagen tua!

Inda lembro-me de tí
e gardo un recordo teu:
Aquela sorrisa tua!
Se algúñ te quixo, fun eu.

O alcipreste do adro
canta cando o bica o vento.
E o meu corazón ao verte
vaise enhendo de contento!

Ja vae-se morrendo o día.
Van as pombas pelo ceo.
Ai, minha noiva longana,
ai, as pombas do teu seo!

Minha noiva, minha noiva,
cómo recordo apuel día.
Recordo o primeiro bico
c'uma gran melancónia.

Xogos froridas EN BETANZOS

Na imprenta de M. Villuendas fono levados ao prelo os traballos premiados nos Xogos froridas, orgaizados pol-a antiga Irmandade da Fala de Betanzos, no ano 1918. Os orixines recolleitos forman un feito libriño valorado con fermosas ilustraciós.

Eis o texto do citado libro:

Canto a Galicia, accésit, por D. Francisco Sánchez García

Reseña histórica dos moimentos e obras d'arte qu'eisistiron y-eisisten en Betanzos, premio, por D. A. del Castillo.

O probremo agrario en Betanzos, premio por D. L. Peña Novo.

Influenza da lingua galega na formazón do castelán, premio, por D. Eugenio Carré Aldao.

Eisixenzas ferroviarias da Galiza e a necesidade de resolver este probremo, premio, por D. Constante Amor Neveiro

Discurso de Vázquez de Mella.

¡Terra a Nosa! por D. Rodrigo Sauz

Na citá imprenta háchase á venda o preço de pesetas 150.

Mándase o libriño a quem o solicite, previo o xiro do seu importe mais o gastos de correo.

Imprenta de M. Villuendas

Valdonsel, 48 - BETANZOS

REXURDIMENTO, despois dos primeiros trentaos que, inda sendo timidos, foron ben acollidos por todolos amantes da redenzón da Terra, quixo superarse.

Poriso tras un curto acougo que non tivo outro ouxeto que podere dar un novo pulo progresivo—pra se pór a outura que ollades—hoxe volta a sair co'a su vida económica garantida, c'unha encomeenda tan síria cal a de ser órgano de loita da I. N. G., a única institución exaxebre que conta con nácleos organizados e disciprincipados nas principais vilas da Patria, verdadeiros formentos da cultura nazonalista.

REXURDIMENTO, atenderá sempre os consellos do Xefe e ofrecerá os leutores traballos literarios e artísticos dos nazonalistas que saben sentir e pensar coma Deus mandu. Porque así vi haberndo certa responsabilidade no de admitire calquer cousa que se escriba en galego.

REXURDIMENTO, que terá referencias direitas dos mais importantes países d'Europa e América, pol-a mediación dos bós irmans espallados pol-o mundo arela sere un boletín que se axeite, coma ningún, á propaganda do ideal con cruidade e sinxeleza.

O MELLOR HOTEL DO FERROL IDEAL ROOM GRAN CONFORT

De "O Mariscal"

O 17 de Nadal do 1483 foron axustizados na praza de Mondoñedo Pedro Pardo de Cela, seu fillo e Pedro Miranda, por se teren erguido *manu militari* contra do Poder de Castela que pretendía asoballar, como o consiguíu, a libre vontade da nosa Terra.

Relembando ista patriótica e triste efemérides que costituiu o comenzañ da escravitude galega, que inda hoxe sigue, coidamos o mellor ofercelles ós leutores un anaco da lenda tráxica en tres xornadas «O Mariscal», que Antón Villar Ponte compuxo en prosa, brindándolla ó poeta da Raza Ramón Cabanillas pra que a versificara, coma o fixo.

É Pedro Bolaño, un persoaxe da traxedia, o que fala:

¡Camiño da ferradura
que levas a Mondoñedo!
¡Nova rua da amargura!
¡Ou vereda de inxustiza
pol-a que rube ó martirio
o redentor da Galiza!
¡Dalle paso doce e brando
que tamén el vui doido
entre sayóns e sangrando!
¡Tamén el, todo bondade,
leva ás costas a cruz santa
d'un sono de libertade!
Tamén el, cheo de dores,
vai con coroa de espiñas
posti de man de treidoras!
(lixiera pausa)
¡Camiño de ferradura,
aberto ó paso da Morte
na noite triste e escura!
leva con paz e sosego
ó soñador d'unha patria
ó novo Cristo galego!

NÓS

BOLETIN MENSUAL
DA CULTURA GALLEGA

Ademítense suscripcións n'esta redaición.

HIJOS DE A. NUÑEZ“

CASA FUNDADA EN 1871.

Almacés de tecidos e móbiles

Sánchez Bregua, 2 e 13

Librería, Papelería, Paquetería e Quincalla

Plaza d'Arines, 32.

— BANCA —

Compra-venda de valores, xiros, órdes telegráficas e
toda crás d'operaciones bancarias.

PAQUETERÍA-QUINCALLA

El Gato Negro

PRECIO FIJO

JOSE IGLESIAS MASDIAS

MERCEAIRÍA, PAPELEIRÍA E QUINCALLA

Praza da Constitución, 2.

— FERRETERÍA —

Ferramentas, Ferraxes e Puntas. — Gran surtido en
bateiría de cociña.

Non merquedes denantes de visitar esta casa.

Ferreiros, 19.—BETANZOS.

LA MODERNÍA

GRAN FÁBRICA DE GASEOSAS

E AUGAS DE SELTZ

ELABORACIÓN ESMERADA e HIGIÉNICA

PRECIOS SIN COMPETENCIA

Manuel V. Gómez

CASCAS.—BETANZOS.

REXURDIMENTO

2.ª ÉPOCA

ORGÃO DA
I. N. G.

1923

A AUTONOMÍA DE GALICIA

GALICIA ten probremas de seu que o Estado de Madri nin foi nin será endexamais capaz de resolver; probremas que somentes teñen que ver con nós e que soilo nós somos chamados a por mau n-iles,

Galicia ten intreses que defender e istes intreses son decote pospostos pol-o estado de Madri ós intreses de outras rexións españolas, así por eixemplo a protección ós trigos de Castilla fai que nas vilas galegas se merque o pan caro, a protección ós xéneros catalás fai que as roupas se nos esgacen a pouco de estrealas, y en toda Galicia hay que mercar á forza ferros vascos ou carbós asturianos que como non teñen competencia vén-dense do xeito que queren os seus vendedores.

Os galegos teñen direito a gobernaren a súa casa sin a axuda costosa de ningnén; a darende a si mesmos as leises que millor lles convénan pra viviren os uscos outros; a defenderen os seus intreses contra quen intente dañalos; a resolveren asegún as suas luces os probremas privativos da sua terra.

Pra esto compre que Galicia sexa autónoma. Galicia precisa a autonomía que quer decir o seguinte:

A delegación pol-o governo central n-un governo galego de todos aquiles servicios que non teñan relación co-a defensa nacional nin co-as relaciós esteriores.

A redacción de un acordo tributario no que dispois de un estudio do que hoxe paga Galicia, que é casi o mais que pode pagar, e de esamiñar o que n-ela se gasta, se fixara a cantidá coa que en forma de concerto debía

contribuir pra sostenimento dos servicios que quedaran a carrego do poder central.

A autonomía de Galicia supon a supresión das Diputaciós provinciás que serían sustituidas por unha especie de Cortes gallegas; nas que terían representación todol-os galegos, as mulleres incrusive, terían voto, e ademáis as corporaciós, os gremios, entidades agrarias, obreiras e de todal-as profesiós e oficios.

A autonomía da Galicia supon a supresión dos auntaimentos, nos núcreos de poboación menores de 3.000 habitantes, que serían sustituidos por concellos parroquiaes compostos por todol-os veciños, c'unha xunta encarregada da sua dirección composta por dous maiores, dous menores e dous pequenos contribuintes, o crego, o médico, onde o houbera, e o escolante como segredario.

Xa esto repersenta un gran aforro, tendo en conta que un autamento rural paga ante segredario, oficiás, depositario e alguaciles 10.000 pesetas pol-o pouco, e ademáis impidiría as filtraciós do diñeiro en

mau de caciques.

A autonomía de Galicia supon ademáis as catro quintas partes dos empregados de todas clás, que constituyen un dos mais grandes despilfarros do Estado centralista, e o emprego do diñeiro aforrado en camiños, escolas, fontes, etc.

Pol-o derradeiro, a autonomía de Galicia supon ainda a xusticia breve e gratuita.

Todo esto podedes ter si queredes, si sabedes impor a vosa vontade.

Contigo falamos, rapaciño

Na tua vila, percisa a «Irmandade Nacionalista Galega» ter represenataates. Un, dous bós, valen mais que moitos cátivos.

Nos podes fagucr nada mais patriótico que vires a nós.

Os millores artistas, os meirandes pensadores galegos e literatos están connosco.

A calquera vila que vayas, onde haxa un feixe de nazonalistas—d'ista mocidade seleuta que leva a estrela na frente—acolleránte todos c'o agarimo de irmán, pol-o feito de ti seres dos nosos. E ti poderás decir na tua vila que ostentas un valor que n'ela non ten ninguén: O de pertenceres á única verdadeira aristocracia intelectual e espiritual da Terra; o de seres un, c'os millores da Galiza, c'os que han de pasar á Hestoria coma apóstoles da liberdade d'un pobo que, andando o tempo, e gracias ó noso esforzo, ergueráse a outura dos primeiros da Europa.

Pol-o amore á Patria Galega escravizada, aldraxada, caloñada e convertida en colonia dos esorgaizadores, aldraxadores e caloñadores, non perdas un só minuto sin te dirixires ó Conselleiro Supremo da I. N. G. pregándolle te ademita entr'os nosos.